

Sustavi natjecanja u taekwondou

Bojo, Nikola

Graduate thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Splitu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:221:017104>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-06**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET SPLIT

SUSTAV NATJECANJA U TAEKWONDOU

Završni rad

Split, 2024.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI FAKULTET SPLIT
Smjer: Sportski trener iz Taekwondo-a

SUSTAV NATJECANJA U TAEKWONDOU

Završni rad

Student:

Nikola Bojo

Mentor:

dr. sc. Dražen Čular

Split, 2024.

Sadržaj

1. Uvod	5
2. Taekwondo kroz povijest	8
3. Povijest Olimpijskih igara	15
4. Vrste natjecanja u WT taekwondou	16
4.1. Svjetsko prvenstvo	16
4.2. Kontinentalna prvenstva.....	17
4.3. Gran Prix natjecanja	18
4.4. Drugi turniri.....	18
4.5. Natjecanja u disciplini POOMSe	19
5. Taekwondo na Olimpijskim igrama	20
5.2. Olimpijske igre u Parizu 2024.....	21
5.2.1. Uvjeti za sudjelovanje na OI u Parizu.....	21
5.2.2. Kvalifikacije za OI u Parizu.....	22
5.2.3. Format natjecanja na OI u Parizu.....	25
5.2.4. Pravila natjecanja na OI u Parizu.....	25
5.2.5. Raspored natjecanja na OI u Parizu	29
6. Zaključak	32
7. Literatura	33

Sažetak

Ovaj završni rad analizira povijest i razvoj taekwondo kao sporta, s posebnim naglaskom na njegovu integraciju u Olimpijske igre. Prvo se istražuje povijest taekwondo, uključujući njegov nastanak u Koreji i evoluciju do današnjeg globalnog sporta. Zatim se daje pregled povijesti Olimpijskih igara, od antičkih do modernih vremena. Posebna pažnja posvećena je različitim vrstama natjecanja unutar World Taekwondo (WT) organizacije, uključujući svjetska prvenstva, kontinentalna prvenstva, Grand Prix natjecanja, druge turnire i natjecanja u disciplini POOMSe. Rad se također fokusira na sudjelovanje taekwondo na Olimpijskim igrama, s detaljnim pregledom uvjeta, kvalifikacija, formata, pravila i rasporeda natjecanja za Olimpijske igre u Parizu 2024. godine.

Ključne riječi: taekwondo, Olimpijske igre, kvalifikacije, sustav natjecanja

Abstract

This thesis analyzes the history and development of taekwondo as a sport, with a particular emphasis on its integration into the Olympic Games. First, the history of taekwondo is explored, including its origins in Korea and its evolution into a global sport. Then, an overview of the history of the Olympic Games is provided, from ancient times to the present. Special attention is given to the various types of competitions within the World Taekwondo (WT) organization, including world championships, continental championships, Grand Prix events, other tournaments, and competitions in the POOMSe discipline. The thesis also focuses on taekwondo's participation in the Olympic Games, with a detailed review of the conditions, qualifications, format, rules, and schedule of competitions for the Paris 2024 Olympics.

Keywords: taekwondo, Olympic Games, qualifications, competition system.

1. Uvod

Prisutnost na Olimpijskim igrama zahtijeva transparentna, jasna, poštena pravila koja izbjegavaju proizvoljne odluke. Pobjednik meča mora se odrediti bez pribjegavanja upitnim mišljenjima ili ocjenama. U nogometu, na primjer, pogodak je postignut kada lopta prijeđe gol-crtu. Ova linija je vidljiva i svatko može promatrati kretanje lopte. Upitna situacija mogla bi se dogoditi kada bi se lopta zaustavila točno na sredini gol-linije, što je rijetkost.

Borilački sportovi, koji žele izbjeći ozljede koje mogu biti pogubne za natjecatelje, s pravom zabranjuju kontakt. Rješenje je, u ovom slučaju, dopustiti natjecateljima da simuliraju udarce i pustiti suce da procijene hoće li sportaš osvojiti poen. Međutim, sportaš ili trener može vrlo lako osporiti ovakvu vrstu suđenja, pa brzo dođe do subjektivnih rasprava.

Taekwondo sportaše štiti na dijelovima tijela gdje su udarci dopušteni - truhu i glavi - štitnikom za tijelo (hogu) i kacigama (štitnik za glavu). Omogućuje sportašima izvođenje pravih udaraca na tim zaštićenim područjima bez visokog rizika od ozljeda. Suci koji sjede u kutovima borilišta upravljaju daljinskim upravljačem pomoću crvenog ili plavog gumba. U korist plavog sportaša, plavi gumb se pritisne kada sudac utvrdi da je taj sportaš pravilno izveo udarac nogom na hogu ili štitniku za glavu s minimalnom potrebnom snagom. Da bi se bod zabilježio, potrebno je da dva od tri suca pritisnu isti gumb unutar kratkog vremenskog okvira. U praksi se pokazalo da je to rješenje ipak nedostavno i podložno osporavanju trenera i sportaša. Za suca je zahtjevno ocijeniti snagu i preciznost. Taekwondo je brz sport i ovisno o kutu gledanja suca, još uvijek je teško procijeniti situaciju u svim slučajevima.

Taekwondo je implementirao elektronički sustav u štitnik za tijelo (hogu) i štitnik za glavu kako bi poboljšao svoju pravednost. Ovaj sustav automatski bilježi važeći pogodak, a tehnologiji je prepušteno da utvrdi hoće li sportaš osvojiti bod. Bod je dobar samo ako sportaš precizno pogodi rukama ili nogama i dovoljnom snagom. Kako bi se to postiglo, sportaši koji se natječu u sparing natjecanjima koja koriste elektronički sustav bodovanja moraju nositi E-štitnike za stopala.

E-Foot Protector sadrži magnet ugrađene u dijelove kao što su most i peta stopala. Valjani udarac nogom određuje otkriva li hogu - koji sadrži magnetometre - magnet u blizini mjesta udara. Ako je udarac npr. od udarca koljenom - što je strogo zabranjeno - hogu ne detektira magnet u blizini i ne pokazuje valjan udarac. Kada se potvrdi da je udar nastao udarcem, piezoelektrični senzori sile procjenjuju snagu udarca prema razini distorzije hogua.

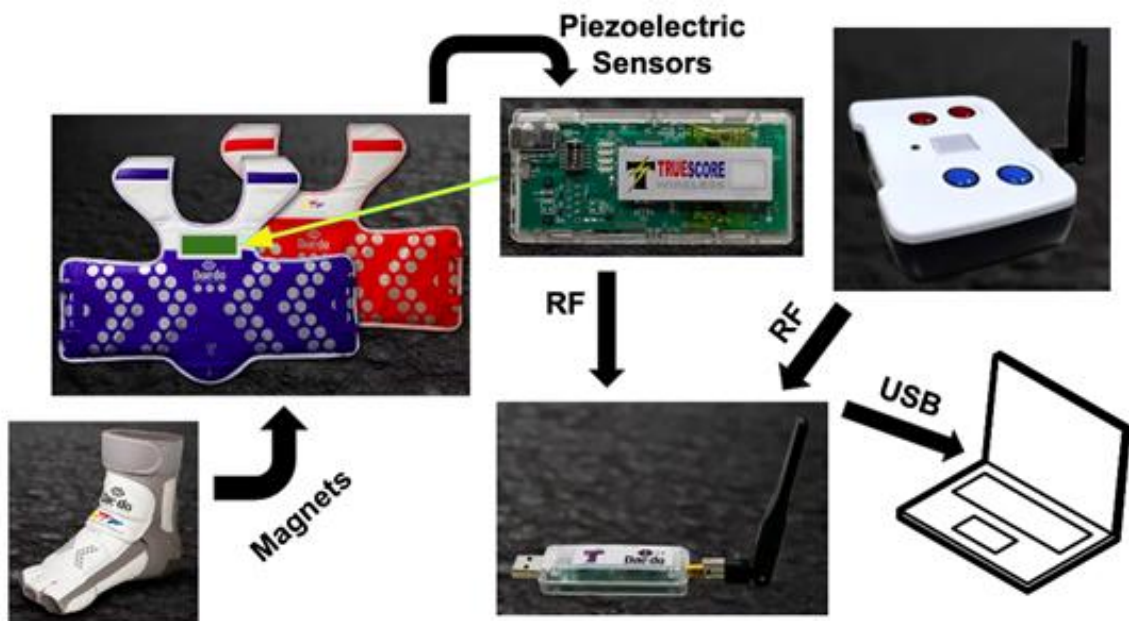
Radiofrekvencijski (RF) odašiljač tada bežično šalje informacije na povezano računalo. Softver na računalu izračunava količinu sile kojom je hogu udaren. Ako snaga premaši unaprijed određeni prag, softver dodjeljuje bodove igraču koji je pogodio.

Ovaj sustav znači da je borcu potrebna ispravna tehnika prilikom izvođenja udarca kako bi se "uključio senzor" i potrebna mu je odgovarajuća snaga za registraciju udarca. Uklanja točke koje se registriraju s koljenima, tijelima koja se sudaraju i mekim sensorima koji samo dodiruju štitnik. Minimalna snaga također se može prilagoditi podjelom težine.

Slika 1. E-Foot Protector (Izvor: <https://sportsedtv.com/blog/protecting-and-scoring-in-taekwondo>)

Umjesto magneta, E-Foot Protector također može biti ugrađen s RFID tehnologijom koja otkriva valjani udarac na elektroničkim štitnicima. RFID senzor na E-Foot Protector-u reagira na RFID antenu na Electronic Protector-u u milisekundama. Proces je tada isti kao što je opisano za sustav s magnetima.

Slika 2. Elektronički sustav u taekwondou (Izvor: <https://sportsedtv.com/blog/protecting-and-scoring-in-taekwondo>)

Elektronički sustavi omogućili su Taekwondou da se razvije u sport s uzbudljivim mečevima. Sportašima je jasan način bodovanja, a prema svim sudionicima postupaju jednako. Neki kritičari, međutim, primjećuju da ova metoda bodovanja utječe na sport i transformira tradicionalne tehnike taekwondo. Sportaši prilagođavaju svoje tehnike kako bi uz tehnologiju bili što učinkovitiji, a prednost ima onaj tko zna kako tehnologija funkcionira nadmašiti konkurenciju. Istraživanje i razvoj tehnologije nastavljaju se kako bi sustav bodovanja ostao što sličniji izvornom sportu taekwondou.

2. Taekwondo kroz povijest

Glavni povijesni aspekt je percepcija da je taekwondo borilačka vještina koja je očuvala tradiciju drevnih korejskih borilačkih sustava koji su se prenosili generacijama. Zidne slike, kipovi, stari književni izvori, freske i druga otkrića arheoloških aktivnosti koriste se kao temelj za te tvrdnje. Tijekom 6. stoljeća formira se posebna skupina. Oslanjala se na moralni i etički kodeks – osobnu disciplinu, humanost, moralnost, religiju, služenje domovini itd. Jedinica se zvala Hwarang “briljantni vitezovi dinastije Silla” (Green, 2001). Prema H. Yeonu i J. Gerrardu (2000), članovi Hwaranga imali su iznimno znanje u društvenim, vjerskim, medicinskim i drugim područjima. Uz obavljanje svojih glavnih zadaća, Hwarang je javnosti prezentirao i zabavne igre. Elementi jedne od ovih igara – Taekkyon rezoniraju s Taekwondo. Cilj igre je održati ravnotežu i oboriti protivnika na tlo isključivo nožnim tehnikama. Još jedna borilačka vještina povezana s nastankom Taekwonda je Subak. U prijevodu znači "borbene tehnike rukama". U prilog tezi o drevnom podrijetlu Taekwonda piše da je on proizvod dugogodišnje tradicije i transformacije Sunbae (iz vremena Goguryeo kraljevstva), Subaka (Goryeo kraljevstva) i Taekkyona, uveden na kraju dinastije Chosun.

Slika 3. Mural na Samsil grobnici prikazuje dvojicu ratnika koji se bore licem u lice u taekkyon (taekwondo) stavu (Izvor: <https://www.hapkido-brod.hr/taekwondo-glavna/opcenito/taekwondo-povijest/>)

Slika 4. Brončana statua Kungang ratnika i oblici šake istog ratnika (Izvor: <https://www.hapkido-brod.hr/taekwondo-glavna/opcenito/taekwondo-povijest/>)

Druga teorija o podrijetlu taekwondoa povezana je s osobnošću generala Choi Hong Heea, za kojeg se kaže da je stvorio borilačku vještinu. Prema A. Franku (Choi, 1983), a podupire ga A. Asenov (1998), general Choi je razvijao i na kraju stvorio Taekwondo od početka 1946. godine. Autor također piše da je osnova Taekwondoa povezana s davnom poviješću. Koreje, što potvrđuje prvu iznesenu teoriju. Choi piše da je "spoj okolnosti omogućio da se stvori i razvije taekwondo." General je kao dijete trenirao Taekkyon, nakon čega se posvetio karateu. Ideju, koja pripisuje jedinom stvaranju borilačke vještine taekwondoa generalu Choi Hong Heeu, uglavnom podržavaju članovi i simpatizeri Međunarodne taekwondo federacije (ITF). Nastavljajući studij, korejski državljanin Choi 1937. godine odlazi u Japan, gdje se obučava u japanskoj borilačkoj vještini karatea. Godine 1946. pridružio se južnokorejskoj vojsci. Tamo je dobio priliku i pristup obučavanju nekih vojnika u karate tehnikama. U rujnu 1954., kroz impresivnu demonstraciju, privukao je pozornost korejskog predsjednika Syngmana Rheea, koji je pomogao Choi Hong Heeu u provođenju i popularizaciji borilačkih vještina na nacionalnoj razini. Nakon političkih i vojnih procesa na Korejskom poluotoku 1940-ih, građani stječu pravo na slobodan pristup i bavljenje borilačkim sportovima – privilegiju, koja je prije promjene režima u zemlji bila rezervirana samo za vojsku. Različiti pristupi primijenjeni u korejskim borilačkim školama doveli su do želje da se one standardiziraju i unificiraju. Na inicijativu predsjednika Syngmana Rheea, sazvan je Odbor za imenovanje da odabere i ratificira naziv "Taekwondo" kao naziv korejske borilačke vještine. Godine 1959. osnovana je Korejska taekwondo asocijacija s prvim predsjednikom, generalom Choi Hong Hee. Povijesne činjenice pokazuju da je gen. Choi Hong Hee odigrao je veliku ulogu u imenovanju korejske

borilačke vještine Taekwondo. Bio je predsjednik prve licencirane organizacije za razvoj taekwondoa, no ostaje pitanje je li to dovoljno za tvrdnju da je on stvorio borilačku vještinu. Prema Willyju Pieteru, naziv taekwondo ne povezuje se sa stvaranjem novog sustava borbe, već s preimenovanjem starog prikladnijim imenom (Pieter, 2009).

Druga teorija o povijesnom razvoju taekwondoa vezana je uz prve profilirane škole boraca u Koreji. Prema D. Cooku (2001), škole (kwans) su se pojavile kao jedan od načina obnove nacionalnog identiteta, a alat za postizanje toga bile su borilačke vještine. Treneri u kwansu bili su Korejci koji su stekli vještine u japanskim i kineskim borilačkim vještinama. Jedan od njih bio je general Choi Hong Hee. Činjenica da je većina majstora koji su osnovali škole svoje vještine stekli u Japanu snažno sugerira da su metode podučavanja i cjelokupna organizacija u korejskim klubovima bili pod utjecajem japanskog modela. Karate vještine ili Tang Su Do, kako su ga Korejci zvali (korejski karate) naširoko su se vježbale u kwanovima (Gillis, 2016). Istraženi podaci, koji se tiču borilačkih škola formiranih u razdoblju 1944.-1956., dopuštaju tumačenje da su te organizacije bile začetnici razvoja borilačkih vještina u Koreji nakon promjene političke klime u zemlji. Također, potpisale su ključne škole borilačkih vještina u Koreji Deklaracija o ujedinjenju 1978. kojom se potvrđuje da će taekwondo vježbati u klubovima.

Slika 5. Kwans taekwondo akaemija

(Izvor: https://web.facebook.com/prokicker24/?_rdc=1&_rdr)

Slika 6. Kukkiwon, južnokorejska nacionalna Taekwondo akademija

Postoji teorija s dosta sljedbenika koja istražuje temelje taekwondo u japanskoj borilačkoj vještini karateu. Tvrdnje se temelje na činjenicama da je tijekom japanske aneksije nametnuta zabrana prakticiranja korejskih borilačkih vještina. Još jedna glavna linija koja slijedi teoriju i koja je ranije navedena je da je većina ranih kwan majstora trenirala karate. Pobornici teorije nalaze sličnosti između dviju borilačkih vještina kako u udarcima, tako i u strukturi i pokretima u formama - sustavu blokova, udaraca rukama i nogama koji se izvode u strogom slijedu. Termin koji se koristi za profiliranu školu borbe "Kwan" odgovara nazivu prve karate škole – Shotokan (na korejskom Song-do-kwan). W. Kang i K. Lee (1999) sažimaju da su sve borilačke vještine koje se trenutno prakticiraju u Koreji ili japanske ili kineske, s iznimkom Taekwondo. Song Hyeong-sok u svojim djelima tvrdi da korijen taekwondo možemo povezati s karateom, no u svom razvoju korejska borilačka vještina gradi vlastiti identitet i jedinstvenost. Primjenom retrospektivnog pristupa nalazimo dosta sličnosti između karatea i taekwondo. Možemo ih pronaći u uniformama koje se koriste za trening, nalazimo ih u sustavu tehnike za blokiranje, udarac šakom, udarac i udarac nogom. Također ih možemo pronaći u terminologiji tehnika i više. Istražujući teoriju o podrijetlu taekwondo iz japanskog karatea dolazi se do brojnih podataka koji potvrđuju tvrdnje povijesno, kronološki i činjenično.

U posljednjih 60 godina taekwondo je stekao veliku popularnost u međunarodnim razmjerima. Za to su zaslužne kako institucije koje razvijaju i populariziraju borilačku vještinu, tako i suvremene marketinške metode nametanja proizvoda i usluga potrošačima. S institucionalne točke gledišta, dvije su glavne organizacije koje upravljaju i promiču Taekwondo na globalnoj

razini - Međunarodna taekwondo federacija, osnovana 1966., i Svjetska taekwondo federacija, osnovana 1973. Stavovi i politike u organizacijama razlikuju dva stila u Taekwondou. – ITF i WT(F).

Početak 1970-ih, korejska vlada shvatila je potencijal taekwondoa kao sporta koji bi mogao promicati percepciju korejske kulture diljem svijeta (Moeing i Kim, 2019). Svjetska taekwondo federacija i njezin tadašnji predsjednik Kim Un-yong bili su zaduženi za uspostavu Taekwondoa kao modernog sporta izraženog u svim svojim pojavnim oblicima – sporta za sve, amaterskog i profesionalnog, pravovremeno dostupnog širokom spektru socioekonomskih skupina. Kimovi osobni kontakti i diplomacija, kao i institucionalna intervencija Korejskog olimpijskog odbora i drugih organizacija, omogućili su uključivanje WT Taekwondoa kao pokaznog sporta na Olimpijskim igrama 1988. u Seulu, Koreja. Nakon Igara u Seulu, ova korejska borilačka vještina uvrštena je kao demonstracija 1992. godine na Olimpijske igre u Barceloni. Na sastanku MOO-a 1994. održanom u Parizu, Taekwondo WT prihvaćen je kao službeni sport za Olimpijske igre u Sydneyju 2000. Dana 03. veljače 2022. još jednom odlukom potvrđeno je uključivanje sporta do Olimpijskih igara u Los Angelesu 2028. (Svjetski taekwondo, 2022). Od inicijalnog službenog uključivanja WT taekwondoa u Olimpijske igre do danas, Svjetska taekwondo federacija suočavala se sa značajnim izazovima u održavanju statusa olimpijskog sporta. Potreba za pripremom jasnih i transparentnih kriterija za odabir sudionika Olimpijskih igara te ažuriranje pravila i propisa sportskih natjecanja dijelovi su normativnih transformacija koje prate svjetski taekwondo. Formirane su nove ustrojstvene jedinice, povjerenstva i direkcije profilirane prema konkretnim aktivnostima, te utvrđeni zadaci za postizanje ciljeva Saveza vezanih uz preporuke MOO-a i svjetskog sportskog pokreta. Organizacija provodi kampanje široke promocije taekwondoa WT, a koje se odnose na afirmaciju njegovog identiteta, jedinstvenosti i prepoznatljivosti. WT neprestano nastoji proširiti međunarodnu mrežu kontakata, članstvo i privlačenje različitih socio-demografskih skupina.

Slika 7. Korejski novac s motivom taekwondoa i Olimpijskih igara u Seulu

(<https://www.ebay.com/itm/325007266140>)

Prvu evolucijsku fazu Taekwondo WT sustava, kao što smo gore objasnili, povezujemo s intenzivnim razvojem na institucionalnoj razini. Provode se sportsko-natjecateljski standardi, aktiviraju se veliki kadrovski i financijski resursi kako bi se taekwondo WT uključio u olimpijski pokret. Ističe se težnja za masovnom popularizacijom borilačke vještine.

U drugoj fazi Taekwondo WT doseže višu razinu nacionalne popularnosti. Povećava se broj članova kontinentalnih saveza, a time i praktikanata sporta. Organiziraju se regionalni, međunarodni i državni turniri i prvenstva s velikim brojem sudionika. U razdoblju od 1994. do 2008. sportska i natjecateljska pravila mijenjana su 4 puta (Svjetski taekwondo, 2022) kako bi se optimizirali uvjeti natjecanja. Izvještava se o poboljšanjima sportske opreme, promjenama u trajanju utakmica i korištenju tehničke opreme od strane službenih osoba tijekom natjecanja. Ekspanzivni razvoj sporta i njegova široka praksa stvaraju preduvjete za otkrivanje velike tržišne niše vezane uz povećanje tehničkih stupnjeva trenera u školama i drugim uslugama namijenjenim masovnim potrošačima. Razdoblje obuhvaća tri olimpijska ciklusa, vrijeme u kojem su se pojavili prvi olimpijski pobjednici - Michail Mouroutsos (Grčka), Steven López (SAD), Hadi Saei (I.R. Iran), María del Rosario Espinoza (Meksiko) i drugi. Potpisani prvi pojedinačni ugovori o sponzorstvu. Popularni sportaši počinju reklamirati attribute i usluge WT Taekwondo sustava, stvaraju se preduvjete za razvoj dvojne karijere.

Treća evolucijska faza u kojoj se danas nalazimo povezana je s intenzivnim tehnološkim napretkom 21. stoljeća implementiranim u Taekwondo WT sustav. U godinama od 2008.

prezentirane su različite tehničke opreme i metode s ciljem objektivne selekcije pobjednika u taekwondo natjecanju. Od Igara u Pekingu uvedena je zaštita za tijelo s elektronskim senzorima koja automatski otkriva snagu udarca i potvrđuje bod ako ispunjava tehničke zahtjeve. Godine 2009. uveden je sustav video pregleda tijekom utakmice, koji omogućuje trenerima sportaša da osporavaju sudačke odluke. Tijekom Olimpijskih igara u Londonu 2012. dimenzije igrališta smanjene su s 10x10 m na 8x8 m, a 2016. kvadratni oblik zamijenjen je osmerokutnim - sve to kako bi se povećala dinamika utakmica i poboljšala masa prepoznavanje i Taekwondo WT identitet. Bodovni sustav mijenjan je nekoliko puta tijekom godina treće faze. Ažuriranja potiču više slikanja glave i okretaja tijela, što rezultira zanimljivijim susretima. U 2013. predstavljen je elektronički senzor za zaštitu glave. Djeluje identično tjelesnom. U skladu s preporukama MOO-a na Igrama u Brazilu (2016.), Svjetska taekwondo federacija je po prvi put implementirala ravnopravnost spolova ne samo među natjecateljima, već i među službenim osobama. Sudački panel sastoji se od 15 muškaraca i 15 žena. 2018. uvodi inovativni 4D pristup za snimanje natjecateljskih utakmica putem 100 kamera, čime se dodatno smanjuje mogućnost sudačkih pogrešaka. Evolucijski korak u razvoju taekwondo WT sa pravno normativnog aspekta je administracija i implementacija svjetske i olimpijske ljestvice. Rang ljestvice predstavljaju mogućnost izravnog osvajanja olimpijske kvote ili povoljnijeg ždrijeba u natjecateljskim forumima. Uz inovacije i širenje područja discipline Kyrougi (full contact combat sport), raste interes i za disciplinu Poomsae (forma).

3. Povijest Olimpijskih igara

Olimpijske igre su najveći sportski događaj na svijetu. Ljudi iz cijelog svijeta sudjeluju na njima. Olimpijske igre imaju jako dugu povijest. Drevne Olimpijske igre počele su 776. pr. Kr., kada je Koroibos, kuhar iz susjedne Elide, pobijedio na stadion utrci, pješačkoj utrci dugoj 600 stopa. Prema određenim književnim tradicijama, za prvih 13 olimpijskih festivala, ili do 724. pr. Kr., ovo je bio jedini atletska događaj igara. Olimpijske igre su se održavale svake četiri godine, počevši od 776. godine prije Krista i trajavši preko 12 stoljeća. Iako su se antičke igre održavale u Olimpiji, u Grčkoj, od 776. pr. Kr. do 393. godine, trebale su 1503 godine da se Olimpijske igre vrate.

Godine 1896. u Ateni, Grčka, održane su prve moderne Olimpijske igre. Francuz po imenu barun Pierre de Coubertin utemeljio je moderne Olimpijske igre. Početkom 1894. osnovao je Međunarodni olimpijski odbor (MOK) kako bi pomogao u izgradnji mirnog i boljeg svijeta obrazovanjem mladih kroz atletiku. Svoj život posvetio je obrazovanju, povijesti i sociologiji. Prve moderne Olimpijske igre održane su u Ateni 1896 (Li, 2000). Početna svrha Olimpijskih igara bila je slavljenje festivala koji spaja umjetnost i sport te štovanje bogova. Međutim, danas je svrha Olimpijskih igara kultivirati ljudska bića iz cijelog svijeta. Osim toga, kroz sport, Olimpijske igre donose mir i ljubav svijetu. Dok traju Olimpijske igre prestaju ratovi u cijelom svijetu. U današnje vrijeme sve više zemalja želi sudjelovati na Olimpijskim igrama. Osvajanje zlatne medalje za zemlje također je velika čast i za sportaše i za građane zemalja osvajača. Osim toga, Olimpijske igre uvijek imaju grad domaćin, a mnoge se zemlje uvijek natječu za to jer Olimpijske igre mogu povećati globalnu trgovinu i ugled zemlje domaćina (ProCon.org, 2023). To će omogućiti da se razvoj gospodarstva u ovoj zemlji poveća i bude pozitivniji. Olimpijske igre u Parizu održat će se od 26. srpnja do 11. kolovoza 2024., s Parizom kao značajnim gradom domaćinom i 16 gradova raštrkanih po metropolitanskoj Francuskoj kao podmjestima, uključujući jedan na Tahitiju — otoku unutar francuske prekomorske države i prekomorske zajednice Francuske Polinezije. Ovo je drugi put da je Francuska bila domaćin Ljetnih olimpijskih igara nakon pauze od 100 godina, a lokacija je ista kao i prije 100 godina i postat će drugi grad koji će tri puta ugostiti Ljetne olimpijske igre nakon Londona 2012 (Huang, 2024).

4. Vrste natjecanja u WT taekwondou

WT taekwondo, kao jedan od najpoznatijih borilačkih sportova u svijetu, nudi širok spektar natjecanja koja privlače natjecatelje različitih razina i dobi. U ovom poglavlju istražiti ćemo različite vrste natjecanja u WT taekwondou, uključujući Svjetsko prvenstvo, kontinentalna prvenstva, Gran Prix natjecanja, druge turnire te natjecanja u disciplini POOMSe.

4.1. Svjetsko prvenstvo

Svjetsko prvenstvo u taekwondou jedno je od najprestižnijih natjecanja u ovom sportu, održava se svake dvije godine. Organizirano od strane World Taekwondo (WT), ovo natjecanje okuplja najbolje borce iz cijelog svijeta.

Karakteristike:

- **Natjecateljske kategorije:** Natjecanja se odvijaju u različitim težinskim kategorijama za muškarce i žene.
- **Sustav natjecanja:** Natjecanje se provodi kroz eliminacijski sustav, gdje pobjednici napreduju kroz krugove sve do finala.
- **Sudjelovanje:** Svaka zemlja članica WT-a može poslati svoje predstavnike, obično putem nacionalnih kvalifikacija.
- **Nagrade:** Osim prestiža osvajanja medalje, pobjednici često dobivaju i novčane nagrade te bodove za svjetsku rang listu.
- **Lokacija:** Lokacija Svjetskog prvenstva mijenja se svake godine, pružajući različitim zemljama priliku da budu domaćini.

4.2. Kontinentalna prvenstva

Kontinentalna prvenstva ključna su natjecanja za natjecatelje unutar određenih geografskih regija. Ova prvenstva pružaju priliku borcima da se natječu na visokoj razini unutar svog kontinenta i služe kao važna kvalifikacija za globalna natjecanja.

Glavna kontinentalna prvenstva:

1. **Europsko prvenstvo:**

- Održava se svake dvije godine i uključuje najbolje borce iz europskih zemalja.
- Organizator je Europska taekwondo unija (ETU).
- Natjecanja se odvijaju u različitim težinskim kategorijama za oba spola.

2. **Azijsko prvenstvo:**

- Također se održava svake dvije godine i okuplja natjecatelje iz azijskih zemalja.
- Organizator je Azijska taekwondo unija (ATU).
- Uključuje natjecanja u različitim težinskim kategorijama.

3. **Panameričko prvenstvo:**

- Održava se svake dvije godine za natjecatelje iz Sjeverne, Srednje i Južne Amerike.
- Organizator je Panamerička taekwondo unija (PATU).
- Natjecanja se odvijaju u težinskim kategorijama za muškarce i žene.

4. **Afričko prvenstvo:**

- Održava se svake dvije godine i okuplja najbolje borce iz afričkih zemalja.
- Organizator je Afrička taekwondo unija (AFTU).
- Natjecanja se odvijaju u različitim težinskim kategorijama.

5. **Prvenstvo Oceanije:**

- Održava se svake dvije godine za natjecatelje iz Australije, Novog Zelanda i pacifičkih otočnih država.
- Organizator je Taekwondo unija Oceanije (OTU).
- Uključuje natjecanja u težinskim kategorijama za oba spola.

Karakteristike:

- **Natjecateljske kategorije:** Kao i na Svjetskom prvenstvu, natjecanja se odvijaju u različitim težinskim kategorijama za oba spola.

- **Sudjelovanje:** Ograničeno na natjecatelje iz zemalja članica odgovarajuće kontinentalne unije.
- **Sustav natjecanja:** Eliminacijski sustav sličan onome na Svjetskom prvenstvu.
- **Nagrade:** Osim medalja, natjecatelji osvajaju bodove koji pridonose njihovoj poziciji na kontinentalnoj i svjetskoj rang listi.
- **Posebne kategorije:** Često uključuju natjecanja za juniore i seniore.⁵

4.3. Gran Prix natjecanja

Gran Prix serija niz je visokoprofilnih natjecanja koja se održavaju diljem svijeta i privlače najbolje rangirane borce.

Karakteristike:

- **Pozivni sustav:** Sudionici se biraju prema njihovom plasmanu na svjetskoj rang listi.
- **Težinske kategorije:** Natjecanja se odvijaju u standardnim težinskim kategorijama.
- **Nagrade:** Pobjednici osvajaju značajne novčane nagrade i bodove za svjetsku rang listu.
- **Lokacije:** Domaćini Gran Prix natjecanja mijenjaju se, pružajući globalnu raznolikost.

4.4. Drugi turniri

Pored velikih prvenstava, WT taekwondo uključuje mnoge druge međunarodne i nacionalne turnire.

Karakteristike:

- **Otvoreni turniri:** Mnogi turniri su otvoreni za širok spektar natjecatelja, uključujući juniore, seniore i veterane.
- **Regionalna natjecanja:** Regionalna natjecanja često služe kao kvalifikacije za veće turnire poput kontinentalnih prvenstava.
- **Specifični turniri:** Postoje specifični turniri poput Univerzijade i Mediteranskih igara koji su važni za sportaše iz određenih regija.

4.5. Natjecanja u disciplini POOMSe

POOMSe je forma natjecanja u taekwondou koja se fokusira na izvođenje unaprijed određenih obrazaca tehnika.

Karakteristike:

- **Natjecateljske kategorije:** Natjecanja su podijeljena prema dobi i stupnju pojasa.
- **Sustav natjecanja:** Ocjenjivački sustav gdje suci ocjenjuju tehniku, preciznost i izvedbu.
- **Međunarodna natjecanja:** POOMSe natjecanja održavaju se na Svjetskom i kontinentalnim prvenstvima, ali i na posebnim POOMSe turnirima.
- **Vrste obrazaca:** Postoji niz obrazaca koji se izvode, svaki s različitom razinom složenosti.

Ovo poglavlje daje pregled različitih vrsta natjecanja unutar WT taekwondo, naglašavajući njihovu raznolikost i značaj u razvoju sportaša i promociji taekwondo na globalnoj razini. U narednom poglavlju ćemo se osvrnuti na sistem natjecanja na olimpijskim igrama.

5. Taekwondo na Olimpijskim igrama

Kao sport s punim kontaktom, dobro je poznat po brzim i dinamičnim udarcima nogama i rukama. Pojedinačno natjecanje najprije je istaknuto kao moderni borilački sport, a zatim je uslijedio uspješan debi ekipnih natjecanja na svjetskoj sportskoj sceni. Svjetski taekwondo (WT) osnovan je kao međunarodno upravno tijelo ovog sporta 1973. godine, kada je održano prvo Svjetsko prvenstvo u taekwondou u Seulu, Republika Koreja. Sport je od tada usvojio inovativne tehnologije, a pravila su razvijena kako bi se prikazala dinamičnost i ljepota sporta, osiguravajući pravednost i sigurnost sportaša. Uključen kao pokazni sport u Seulu 1988. i Barceloni 1992., taekwondo je debitirao u Sydneyu 2000. kada je postao druga borilačka vještina nakon Judo koja se pridružila olimpijskom programu. Taekwondo se bavi i sve veći broj osoba s oštećenjima, a u Tokiju 2020. prvi put je uvršten u paraolimpijski program (Reddy, 2009).

Na Olimpijskim igrama u Sydneyju 2000. natjecala 103 sportaša. Na natjecanju u taekwondou u Parizu 2024. na strunjaču će izaći 128 sportaša - jednako kao i na svim Igrama od Pekinga 2008.

Natjecanje u taekwondou u Tokiju 2020. imalo je jednu od najrazličitijih lista osvajača medalja na Igrama, s pet od osam olimpijskih pobjednika koji dolaze iz zemalja koje nikada nisu imale sportaše koji su osvojili zlato u tom sportu. Za reprezentaciju Koreje, koja je na vrhu ljestvice olimpijskih medalja svih vremena s 22 medalje uključujući 12 zlatnih, ovo je bio prvi put da su se vratili s Olimpijskih igara bez osvojenog ijednog zlata.

Pravila natjecanja su dotjerana za Olimpijske igre 2024. Uoči Olimpijskih igara u Parizu 2024. Svjetski taekwondo usvojio je nova pravila natjecanja. Najznačajnije je da će se utakmice i dalje odvijati u tri runde, ali umjesto kumulativnog bodovanja koristit će se format najboljeg od tri. Rezultat se resetira na početku svake runde, a sportaši moraju pobijediti u dvije od tri runde da bi pobijedili u meču. Kao rezultat toga, "zlatna runda" je eliminirana.

5.2. Olimpijske igre u Parizu 2024

Ukupno će se na pariškom taekwondo natjecanju natjecati 128 sportaša: 64 muškarca i 64 žene – točno onoliko koliko ih je bilo i na prošlim izdanjima Igara. Ova brojka uključuje kvote zemlje domaćina (dva po spolu) i univerzalna mjesta (dva po spolu).

Nakon toga, 120 preostalih kvotnih mjesta bit će dodijeljeno nacionalnim olimpijskim odborima (NOC-ima) s maksimalnim brojem od osam (jedno po težinskoj kategoriji, četiri po spolu u svim težinskim kategorijama).

Za svaku od osam težinskih kategorija natjecat će se najviše 16 sportaša.

5.2.1. Uvjeti za sudjelovanje na OI u Parizu

Kako bi stekli pravo sudjelovanja na Olimpijskim igrama Pariz 2024., svi sportaši morat će ispunjavati sljedeće uvjete:

- Sportaši moraju imati Kukkiwon Dan certifikat
- Sportaši moraju imati Svjetsku taekwondo (WT) globalnu licencu sportaša

Oni sportaši koji su se kvalificirali putem mjesta u zemlji domaćinu, univerzalnih mjesta i kontinentalnih kvalifikacijskih turnira moraju ispuniti jedan od sljedećih pet zahtjeva između 1. lipnja 2022. i 1. svibnja 2024. (Kim i Martin, 2022):

- Sportaši moraju biti osvajači medalja na bilo kojem od natjecanja navedenih u kalendaru WT događaja.
- Sportaši moraju biti rangirani od 1 do 20 barem jednom na WT svjetskoj ljestvici tijekom kvalifikacijskog razdoblja.
- Sportaši su morali napredovati do osmine finala ili više na WT Svjetskom prvenstvu u taekwondou 2022. ili 2023.
- Sportaši moraju napredovati do četvrtfinala ili više na Kontinentalnom prvenstvu u taekwondou ili na svom kvalifikacijskom turniru za kontinentalni taekwondo.
- Sportaši moraju biti pobjednici svojih državnih prvenstava u taekwondou.

5.2.2. Kvalifikacije za OI u Parizu

Svih 128 kvota bit će raspodijeljeno na pet načina: mjesta u zemlji domaćinu, univerzalna mjesta, WT olimpijski poredak, WT Grand Slam Champions Series i kontinentalni kvalifikacijski turniri.

- Zemlja domaćin i mjesta za Univerzalnost: ukupno osam sportaša

Kao zemlji domaćinu, Francuskoj će biti dodijeljena četiri kvotna mjesta (dva za muškarce i dva za žene), dok će o još četiri kvotna mjesta (dva za muškarce i dvije za žene) za univerzalna mjesta odlučiti Tripartitna komisija u svibnju 2024.

- WT olimpijski poredak: ukupno 40 sportaša (20 muškaraca i 20 žena)

Pet najbolje rangiranih sportaša po težinskoj kategoriji na WT olimpijskoj ljestvici osigurat će po jednu kvotu za svoj NOO. WT olimpijska ljestvica odražavat će rezultate do finala Grand Prix (GP) u prosincu 2023.

Tablica 2. Bodovi za zasluge u kvalifikacijskom turniru

BODOVI ZA ZASLUGE U KVALIFIKACIJSKOM TURNIRU

POZICIJA	Kvalifikacijski turnir	Poslije 25% odbijanja	Poslije 50% odbijanja	Poslije 75% odbijanja
1.MJESTO	120	90	60	30
2.MJESTO	72	54	36	18
3.MJESTO	43.2	32.4	21.6	10.8
4.MJESTO	25.92	19.44	12.96	6.48

Kako bi dobio bodove za zasluge, sportaš mora završiti najmanje jedno (1) natjecanje na kvalifikacijskom turniru. Do dva (2) decimalna boda će se računati u izračunu bodova zasluga.

Tablica 3. Bodovi za zasluge za Grand Slam Champions Series

BODOVI ZA ZASLUGE ZA GRAND SLAM CHAMPIONS SERIES

POZICIJA	Kvalifikacijski turnir	Poslije 25% odbijanja	Poslije 50% odbijanja	Poslije 75% odbijanja
1.MJESTO	1000	750	500	250
2.MJESTO	600	450	300	150
3.MJESTO	360	270	180	90
4.MJESTO	216	162	108	54
5.MJESTO	151	113.25	75.5	37.75
6.MJESTO	106	79.5	53	26.5

Kako bi dobio bodove za zasluge, sportaš mora završiti najmanje jedno (1) natjecanje na Grand Slamu. Do dva (2) decimalna boda će se računati u izračunu bodova zasluga.

Neće biti nikakve zamjenske kvote za Olimpijske igre iz Svjetske serije prvaka u taekwondou Grand Slam, kada je prvoplasirani sportaš s bodovima za zasluge rangiran među prvih pet (5) iste težinske kategorije WT olimpijskog poretka koji je odražavao rezultat do Grand Prix Finale koje se održava godinu dana prije olimpijske godine. U slučaju izjednačenih akumuliranih bodova za zasluge, sportaš koji se natjecao u većem broju Svjetskih taekwondo Grand Slam serija prvaka uključujući kvalifikacijski turnir je više rangirani sportaš. Neće biti prijenosa bodova kada sportaš promijeni težinsku kategoriju World Taekwondo Grand Slam serije prvaka. Tijekom ciklusa World Taekwondo Grand Slam Champions Series, bodovi će se oduzimati nakon svake završene godine za 25% od početnih bodova. Svi bodovi za zasluge bit će poništeni na nulu (0) prije sljedećeg ciklusa World Taekwondo Grand Slam serije prvaka (World Taekwondo Federation, 2023).

S izuzetkom Olimpijskih igara koje imaju najvišu ocjenu G20, WT Svjetsko prvenstvo u taekwondou je događaj najviše ocjene (G14), a slijede GP finale (G10) i GP serija (G6). Događaji najnižeg stupnja (G1) uključuju događaje GP Challenge i World Military Champions.

- WT Grand Slam Champions Series: ukupno osam sportaša (četiri muškarca i četiri žene)

Jedno mjesto u kvoti po NOC-u bit će dodijeljeno najbolje rangiranom sportašu u svakoj težinskoj kategoriji na poretku WT Grand Slam serije prvaka nakon prosinca 2023.

U slučaju izjednačenog broja stojećih bodova, sportaš koji je postigao viši rang u Svjetskoj taekwondo Grand Slam seriji prvaka 2023. dobit će mjesto u kvoti.

- Pet kontinentalnih kvalifikacijskih turnira: ukupno 72 sportaša (36 muškaraca i 36 žena)

Samo NOC-i koji imaju kvote za manje od dva sportaša po spolu kroz WT olimpijski poredak ili WT Grand Slam Champions Series mogu sudjelovati na turnirima kontinentalnih kvalifikacija. Sportaši iz zemlje domaćina nemaju pravo sudjelovanja na dotičnom kontinentalnom kvalifikacijskom turniru.

Dva najbolje plasirana sportaša na svakom turniru kontinentalnih kvalifikacija u svakoj od osam težinskih kategorija dobit će po jedno mjesto u kvoti za svoj NOC. Međutim, najbolje plasirani sportaš po težinskoj kategoriji osvojit će samo jedno mjesto u kvoti na Oceanijskom kvalifikacijskom turniru.

- Afrički kvalifikacijski turnir: 16 (osam po spolu)
- Azijski kvalifikacijski turnir: 16 (osam po spolu)
- Europski kvalifikacijski turnir: 16 (osam po spolu)
- Kvalifikacijski turnir Oceanije: osam (četiri po spolu)
- Panamerički kvalifikacijski turnir: 16 (osam po spolu)

5.2.3. Format natjecanja na OI u Parizu

Taekwondo nije mijenjao težinske kategorije od svog debija na olimpijskom programu u Sydneyu 2000., a one će ostati iste i za Pariz 2024.

Tablica 4. Težinske kategorije u taekwondou

Muškarci (4)	Žene (4)
-58kg	-49kg
-68kg	-57kg
-80kg,	-67kg
+80kg	+67kg

Sportaši prolaze u sljedeći krug pobjedama u eliminacijskim borbama licem u lice, a na raspolaganju su četiri medalje po težinskim kategorijama: zlato, srebro i dvije bronce (za pobjednike repesaža).

Natjecanje će se održati 7., 8., 9. i 10. kolovoza 2024., u Grand Palaisu, smještenom u srcu Pariza. Svaki od ovih dana bit će natjecanja za medalje (dvije po spolu).

5.2.4. Pravila natjecanja na OI u Parizu

Svaki olimpijski taekwondo meč sastoji se od tri runde, a svaka runda traje dvije minute. Između svake runde postoji pauza od jedne minute. Na početku natjecanja, natjecatelji stoje mirno i klanjaju se jedni drugima, na korejske naredbe suca "cha-ryeot" (pozor) i "kyeong-rye" (naklon). Sudac zatim uzvikuje "joon-bi" (spreman) i "shi-jak" (start) za početak meča.

U novim pravilima uvedenim za Pariz 2024., olimpijski taekwondo mečevi će se odlučivati u formatu najboljeg od tri. Rezultat se resetira na početku svake runde, a sportaši moraju pobijediti u dvije od tri runde kako bi pobijedili u meču.

Ako runda završi neodlučeno, sljedeći kriteriji će se koristiti za određivanje pobjednika runde su:

- Najviše bodova postignuto okretnim ili vrtećim udarcem

- Ako je tehnički rezultat isti, natjecatelj koji ima najviše bodova osvaja tehnike veće vrijednosti prema sljedećem redoslijedu: glava, trup, udarac, gam-jeom
- Ako su bodovi visoke vrijednosti isti, natjecatelj koji je dobio veći broj pogodaka bilježi zaštitnik i sustav bodovanja (PSS)
- Ako su tri gornja kriterija ista, sudac i suci će odrediti nadmoć

Sportaš također može dobiti meč nokautiranjem svog protivnika, iako je to neuobičajena pojava. Kada je natjecatelj u nokdaunu, sudac počinje brojati 10 sekundi, kao u boksu. U taekwondou, osoba je oborena ako bilo koji dio tijela osim tabana dotakne pod kao rezultat sile koju je protivnik primijenio. Sudac također može proglasiti nokdaun ako se natjecatelj zatetura i ne pokazuje namjeru ili sposobnost da nastavi, ili ako sudac ocijeni da natjecatelj ne može nastaviti kao rezultat udarca dozvoljenom tehnikom.

Nakon što je došlo do nokdauna, sudac uzvikuje "kal-yeo", što znači "prekid". Ovo govori drugom natjecatelju da se povuče dok sudac počinje brojati od jedan ("ha-nah") do 10 ("yeol") na korejskom u intervalima od jedne sekunde. Čak i ako oboreni natjecatelj ustane i želi nastaviti, on ili ona moraju pričekati dok sudac nastavi brojati do osam ("yeo-dul"). Sudac zatim utvrđuje je li natjecatelj sposoban nastaviti. Ako ne, drugi natjecatelj pobjeđuje nokautom. Ako se natjecatelj smatra sposobnim za nastavak, sudac nastavlja borbu objavom "kye-sok" (nastavi).

Bodovi se zarađuju za svaki legitiman udarac u bodovno polje protivnika. Dva legalna područja za bodovanje su tijelo (plavo ili crveno područje štitnika za trup) i glava (područje iznad ključne kosti, uključujući vrat, oba uha i stražnji dio glave). Udarci ispod struka su zabranjeni. Udarci moraju biti zadani točno i snažno u ta bodovna područja.

Također, udarci se mogu izvoditi samo korištenjem dopuštenih dijelova tijela. Udarac šakom u tijelo mora se izvesti prednjom stranom čvrsto stisnute šake, a udarac nogom dijelom stopala ispod gležnja.

Bodovi se dodjeljuju na sljedeći način:

- 1 bod za ispravan udarac šakom u štitnik trupa
- 2 boda za ispravan udarac nogom u štitnik trupa
- 3 boda za ispravan udarac nogom u glavu
- 4 boda za važeći okretni udarac nogom u štitnik trupa

5 bodova za ispravan okretni udarac nogom u glavu

1 bod se dodjeljuje za svaki "gam-jeom" dat protivniku

Slika 8. Udarac nogom u glavu i trup (izvor: <https://www.paris2024.org/en/sport/taekwondo/>)

Mjerenje je li udarac izveden snažno ili ne vrši se elektroničkim putem elektroničkog Protector and Scoring System (PSS). Prag jačine udarca ovisi o težinskoj kategoriji i spolu.

Važeće bodove za udarce automatski će zabilježiti PSS sustav. U slučaju okretnih udaraca nogom u štitnik trupa ili glavu, "valjani bod(ovi)" bit će automatski bodovan od strane PSS sustava, dok "valjani okret" moraju prepoznati i registrirati najmanje dva od tri suca.

Kazna u taekwondou poznata je kao "gam-jeom". Kad god se natjecatelju izda gam-jeon, njegov protivnik dobiva jedan bod. Ako bilo koji od natjecatelja skupi pet gam-jeomova u jednoj rundi, njihov se protivnik automatski proglašava pobjednikom te runde.

Prekršaji koji bi rezultirali kaznom uključuju:

- Prelazak granične crte
- Padanje
- Izbjegavanje ili odgađanje borbe
- Hvatanje ili guranje protivnika
- Napad ispod struka namjerno
- Napad na protivnika nakon "kal-yeo" (prekid)
- Udarac rukom u glavu protivnika

- Napad koljenom namjerno
- Napad na palog protivnika

Budući da su olimpijski taekwondo mečevi prešli na format najboljeg u tri runde, runda zlatnog boda eliminirana je za Pariz 2024.

Slika 9. Pad na tlo kažnjava se s "gam-jeom" (Izvor: <https://olympics.com/en/news/know-your-sport-taekwondo-rules-scoring-equipment>)

Sudac može prekinuti natjecanje ako je natjecatelj oboren protivnikovom legitimnom tehnikom i ne može nastaviti natjecanje ili radi zaštite natjecateljeve sigurnosti. Liječnička komisija također može prekinuti meč zbog ozljede natjecatelja.

Slika 10. Sudac može zaustaviti borbu zbog ozljede natjecatelja (Izvor: <https://olympics.com/en/news/know-your-sport-taekwondo-rules-scoring-equipment>)

5.2.5. Raspored natjecanja na OI u Parizu

Olimpijske igre za taekwondo natjecatelje počinju 12. dana igara, 7. kolovoza s kvalifikacijskim natjecanjem u ženskoj kategoriji do 49kg i muškoj do 58 kg i završavaju 15. dana igara s finalima natjecanja u ženskoj kategoriji +67kg i muškoj +80kg.

12. DAN, GRAND PALAIS	SRIJEDA 7. KOLOVOZA
TKW01	Početak u 9:00 Kraj u 12:30. Žene -49kg, muškarci -58kg. Kvalifikacijska natjecanja.
TKW02	Početak u 14:30 Kraj u 17:30. Žene -49kg, muškarci -58kg. ¼ i ½ finala.
TKW03	Početak u 19:30 Kraj u 23:00. Žene -49kg, muškarci -58kg. Repasaž. Žene -49kg, muškarci -58kg. Natjecanje za broncu. Žene -49kg. Finale. Muškarci -58kg. Finale.
13. DAN, GRAND PALAIS	ČETVRTAK, 8. KOLOVOZ
TKW04	Početak u 9:00 Kraj u 12:30. Muškarci -68kg, žene -57kg. Kvalifikacijska natjecanja.
TKW05	Početak u 14:30 Kraj u 17:30. Muškarci -68kg, žene -57kg. ¼ i ½ finala.
TKW06	Početak u 19:30

Kraj u 23:00.

Muškarci -68kg, žene -57kg Repasaž.

Muškarci -68kg, žene -57kg Natjecanje za broncu.

Muškarci -68kg. Finale.

Žene -57kg. Finale.

14. DAN, GRAND PALAIS

PETAK, 9. KOLOVOZ

TKW07

Početak u 9:00

Kraj u 12:30.

Žene -67kg, muškarci -80kg. Kvalifikacijska natjecanja.

TKW08

Početak u 14:30

Kraj u 17:30.

Žene -67kg, muškarci -80kg. $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{2}$ finala.

TKW09

Početak u 19:30

Kraj u 23:00.

Žene -67kg, muškarci -80kg. Repasaž.

Žene -67kg, muškarci -80kg. Natjecanje za broncu.

Žene -67kg. Finale.

Muškarci -80kg. Finale.

15. DAN, GRAND PALAIS

SUBOTA, 10. KOLOVOZ

TKW10

Početak u 9:00

Kraj u 12:30.

Muškarci +80kg, žene +67kg. Kvalifikacijska natjecanja.

TKW11

Početak u 14:30

Kraj u 17:30.

Muškarci +80kg, žene +67kg. ¼ i ½ finala.

TKW12

Početak u 19:30

Kraj u 23:00.

Muškarci +80kg, žene +67kg Repasaž.

Muškarci +80kg, žene +67kg Natjecanje za broncu.

Muškarci +80kg. Finale.

Žene +67kg. Finale.

6. Zaključak

O rastu popularnosti taekwondo svjedoči činjenica da na olimpijadama više ne dominiraju samo azijske nacije. Sve više europskih natjecatelja postaju konkurenti za osvajanje olimpijskih odličja. Isto tako, dogodile su se značajne promjene u taekwondo sportu koje utječu na pošteniju raspodjelu bodova i daju dodatnu pravednost ovom sportu. Taekwondo je implementirao elektronički sustav u štitnik za tijelo i štitnik za glavu. Ovaj sustav automatski bilježi važeći pogodak, a tehnologiji je prepušteno da utvrdi hoće li sportaš osvojiti bod. Bod je valjan samo ako sportaš precizno pogodi rukama ili nogama i dovoljnom snagom. Na Olimpijskim igrama u Parizu po prvi put neće biti zlatne runde, već pobjedu osvaja natjecatelj koji ima više osvojenih rundi od tri. Ukupno će se na pariškom taekwondo natjecanju natjecati 128 sportaša: 64 muškarca i 64 žene, a za svaku od osam težinskih kategorija natjecat će se najviše 16 sportaša. Natjecanje u taekwondou na rasporedu je od 12. do 15. dana Olimpijskih igara.

7. Literatura

1. Asenov, A. (1998). Taekwondo, NSA Pres, Sofia, Bulgaria.
2. Choy. H. (1983). Encyclopedia of TaekwonDo. *Ontario, Canada, International TaekwonDo Federation.*
3. Cook, D. (2001). *Taekwondo: Ancient wisdom for the modern warrior.* YMAA Publication Center.
4. Gillis, A. (2016). *A killing art: The untold history of Tae Kwon Do, updated and revised.* ECW press.
5. Green, T. A. (2001). Martial arts of the World. Vol One: A-Q, ABC-CLIO, Inc., Santa Barbara, California, USA.
6. Huang, B. (2024). Organizational Model and Event Operation of the Modern Olympic Games -A Case Study of the 2024 Paris Olympic Games. Proceedings of the 2nd International Conference on Financial Technology and Business Analysis.
7. Kang, W. S. and Lee, K. M. (1999). A Modern History of Taekwondo, Bokyung Moonhwasa Seokyo-dong, Mapo-ku, Seoul, Korea
8. Kim, M. i Martin, M. (2022). How to qualify for taekwondo at Paris 2024. The Olympics qualification system explained. Izvor: <https://olympics.com/en/news/pathway-to-paris-2024-taekwondo-qualification-system-explained>. Pristup: 04.05.2024.
9. Li, Y. L. (2000). The spiritual lever of historical progress -- the "sportsmanship" after the Ancient Olympic Games and its influence on history. *Zhejiang Sport Science.*
10. Moenig, U., & Kim, M. (2021). The Japanese and Korean Martial Arts: In Search of a Philosophical Framework Compatible to History. In *Indigenous Sports History and Culture in Asia* (pp. 25-48). Routledge.
11. Pieter, W. (2009). Historical aspects of t'aekwondo. *Archives of budo*, 5, 97-101.
12. ProCon.org. (2023). Hosting the Olympic Games - Top 3 Pros and Cons. Dostupno na: <https://www.procon.org/headlines/hosting-the-olympic-games-top-3-pros-and-cons/#:~:text=The%20Olympics%20increase%20a%20host>
13. Reddy, K. (2009). The history and development of Taekwon-Do. *Recuperado de: http://taranakitaekwondo.homestead.com/development_of_tkd_krishna_reddy.pdf.*
14. The Tokyo Organising Committee of the Olympic and Paralympic Games (2019). Taekwondo Explanatory Guide. Dostupno na:

https://cdn.dosb.de/user_upload/Olympische_Spiele/Tokio_2020/Sport_Explanatory_Guide/Taekwondo_Sport_Explanatory_Guide_Olympic.pdf. Pristup: 04.05.2024.

15. World Taekwondo Federation (2023). World taekwondo standing procedures for Grand Slam Champions Series. Dostupno na: <http://m.worldtaekwondo.org/rules-wt/rules.html>. Pristup: 10.05.2024.
16. World Taekwondo. (2022). Competition Rules and Interpretations, Seoul, Korea.
17. Yeon H. P. & Gerrard, J. (2000). Black Belt Tae Kwon Do, Skyhorse Publishing.